

Осы жарияланым банктер мен олардың депозиттік өнімдерінің жарнамасы болып табылмайды, осыған байланысты банктердің атаулары жарияланбайды. Бұл мониторинг депозиттердің түрлері және мөлшерлемелері туралы жалпы ақпарат беруге бағытталған. Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры (ҚДКБҚ, Қор) алдарыңыздағы деректердің қаншалықты дәл, толыққанды, шынайы және өзекті екендігіне кепілдік бере алмайды. Өйткені олар екінші деңгейдегі банктердің сайттарына жасалған мониторинг негізінде алынған. Сонымен банк салымы шартын жасамай тұрып, таңдау жасалған банк туралы ақпараттарды нақтылап, нысықтап алу қажет. Тағы да еске саламыз, банктегі таңдап алынған салымға ақша салмай тұрып, сол депозиттің табыстылығы ғана емес, банктің өзінің қаржылық ахуалы қандай екендігін ескерген дұрыс болады. Мәлімет үшін: ҚДКБҚ сайтында банктердің рейтингі туралы ақпарат та жарияланған (<https://kdif.kz/kz/finansovaya-gramotnost/rating/>). Бұл банктер – Қазақстанның депозиттерге міндетті кепілдік беру жүйесіне қатысушы қаржы институттары. Ал рейтингтерді халықаралық рейтингтік агенттіктер берген. Жинақ ақша туралы саналы шешім қабылдау үшін ҚДКБҚ шарттың талаптарын, оның ішінде депозитті толықтыру, одан қаражатты мерзімінен бұрын толық және ішінара алу талаптарын мұқият оқуға кеңес береді.

Жеке тұлғалардың теңгелік депозиттері бойынша 2025 жылғы шілдедегі сыйақы мөлшерлемелері

(депозиттерге міндетті кепілдік беру жүйесіне қатысушы банктердің сайттарына мониторинг жүргізу негізінде)

Банктердің сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеру барысына жасалған шолу

31.07.2025 ж. қарай қалыптасқан деректер

Қазақстанның депозиттерге кепілдік беру қоры (ҚДКБҚ) әрбір банк өзінің депозиттік өнімдері бойынша пайыздық сыйақыларының мөлшерін өзінің ішкі депозиттік саясатына сәйкес белгілейтіндігін хабарлайды. Сонымен қатар банктердің шешіміне Ұлттық Банктің базалық мөлшерлемесі мен нарықтың басқа да қатысушыларының мөлшерлемелерінің өзгеруі, сондай-ақ халықтың депозиттерін тарту мен жүйелік тәуекел¹ үшін төленетін жарна бойынша шығыстар арасындағы теңгерімді сақтау қажеттілігі де әсер етеді.

2025 жылғы 11 шілдеде Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі базалық мөлшерлемені 16,5% деңгейінде сақтау туралы кезекті шешім қабылдады. Базалық мөлшерлеме 2025 жылғы 11 наурыздан бастап 16,5% деңгейінде

¹ халықтың депозиттерін тартудың агрессивті саясатын шектеу үшін Банктер ҚДКБҚ-ға жүйелік тәуекел үшін жарна төлейді, оның мөлшері банктің орташа мөлшерлемесінің нарықтық мөлшерлемеден асып кету дәрежесіне және тарту көлеміне байланысты болады

сақталатынын ескере отырып, нарықтағы бөлшек депозиттер бойынша сыйақы мөлшерлемелерінің жоғары тартымдылығы сақталады. Айта кету керек, шілде айында сыйақы мөлшерлемелері бойынша айтарлықтай өзгерістер болған жоқ, депозиттер бойынша сыйақы мөлшерлемелерінің жаппай өсуі 2025 жылдың наурыз-сәуір айларында болды.

2025 жылғы шілдедегі депозиттік нарықтағы сыйақы мөлшерлемелерінің өзгеруі:

Өзгерістер	Мерзімсіз салымдар	Толықтыру құқығы бар жинақ депозиттер	Толықтыру құқығы жоқ жинақ депозиттер
▲	-	-	2 банк
▼	-	-	-

Мерзімсіз салымдар²

Мерзімсіз салымдар – Қазақстанда банктік депозиттердің танымал түрі болып табылады. Мұндай депозиттер қаражатты кез келген уақытта толтыруға және төмендетілмейтін қалдық шегінде алуға мүмкіндік береді. Олар Ұлттық Банктің базалық мөлшерлемесіне жақын пайыздық мөлшерлемен сипатталады және күтпеген шығындар үшін қаржылық қаражатты сақтауға арналған.

Икемділік: қаражатты кез келген уақытта толтыру және алу мүмкіндігі (төмендетілмейтін қалдық шегінде). Өз қаражатына жылдам қол жеткізгісі келетіндер үшін қолайлы.

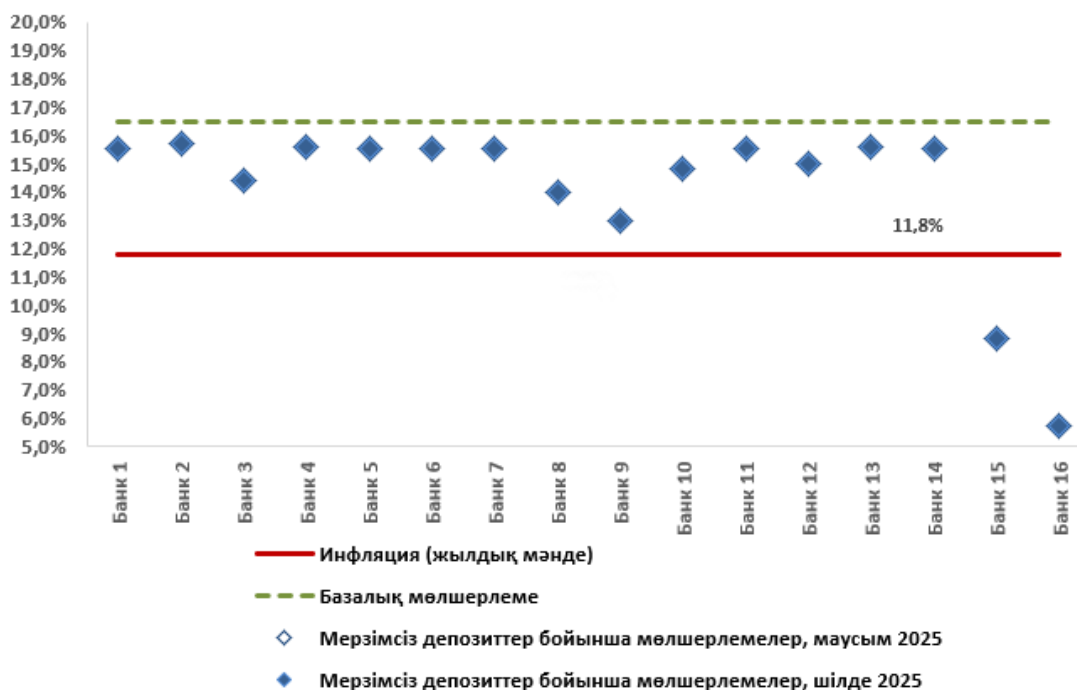
Табыстылық: мерзімді емес депозиттер бойынша пайыздық мөлшерлемелер, әдетте, мерзімді немесе жинақ депозиттер мөлшерлемелеріне қарағанда төмен.

Мақсаты: кез-келген уақытта қажет болуы мүмкін қаражатты сақтауға арналған.

Банк сайттарында жарияланған мәліметтерге сәйкес, 2025 жылдың шілдесінде 2025 жылдың маусымымен салыстырғанда өзгерістер болған жоқ. Сегмент бойынша максималды мөлшерлеме – 15,7%, минимум – 13,0%, ал орташа – 15,1%. Сонымен қатар, егер біз шілде айындағы деректерді 2025 жылдың қаңтарымен салыстыратын болсақ, онда 7 айдағы сыйақы мөлшерлемесінің қалай өскенін көруге болады. Мысалы, жыл басындағы ең жоғары мөлшерлеме 15,0% (+0,7 п.т.), ең төменгі мөлшерлеме 10% (+3,0 п.т.) және орташа 14,2% (+0,9 п.т.) болды. Мерзімсіз депозиттер бойынша пайыздық мөлшерлемелердің мұндай өсуі негізінен ҚРҰБ базалық мөлшерлемесінің 16,5% деңгейінде өсуі мен ұстап қалуына байланысты, өйткені банктердің көпшілігі мерзімсіз депозиттер бойынша мөлшерлемелерді базалық мөлшерлеме деңгейінде белгілейді.

² мерзімдік талаптарға сәйкес келмейтін депозит - белгіленген мөлшерлеме бойынша депозит, талап еткенге дейінгі депозиттерді қоспағанда оны мерзімінен бұрын алу үшін айыппұл жеке тұлғалардың қайтадан тартылған депозиттері бойынша максималды сыйақы мөлшерлемесінің мөлшерін анықтау және бекіту әдістемесінде (Өдістеме) көзделген ең төменгі айыппұлдан төмен болады немесе мүлдем болмайды

1-график. Банктердің мерзімсіз депозиттер бойынша ұсынатын мөлшерлемелері (2025 ж. шілде)

Мерзімді депозиттер³

Мерзімді депозиттер – бұл жинақ және мерзімсіз салымдардың үйлесімді нұсқасы: ол мерзімді емес салымға қарағанда жоғары пайыздық мөлшерлемені және жинақ салымына қарағанда қаражатты басқаруда икемділікті ұсынады.

Икемділік: ақшалай қаражатты толық және ішінара алуға мүмкіндік береді, бірақ сыйақыны ішінара жоғалту шартымен.

Табыстылық: салым мерзімі аяқталғанға дейін ақша сақталған жағдайда, көтерілген сыйақы мөлшерлемесі салым бойынша шектеулерді өтейді.

Мақсаты: мерзімді салымдар ұзақ мерзімді мақсаттар үшін жинақ ретінде жарамды.

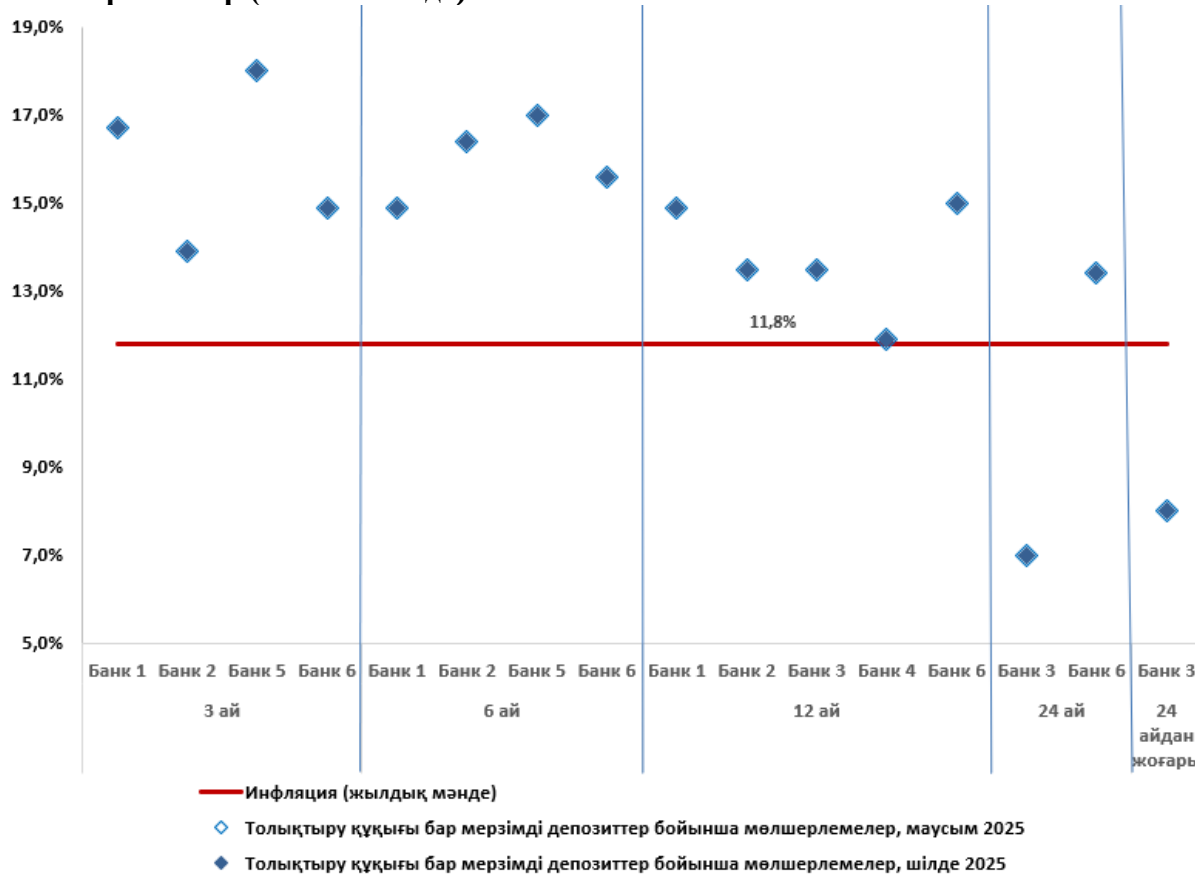
2025 жылғы шілдеде толықтыру құқығымен мерзімді депозиттер бойынша сыйақы мөлшерлемелерінің өзгерістері тіркелген жоқ. Егер 2025 жылғы шілдедегі мерзімді депозиттер бойынша сыйақы мөлшерлемелерін 2025 жылғы қаңтармен салыстыратын болсақ, онда мөлшерлемелер бірдей деңгейде екенін атап өтуге болады. Сонымен қатар, сегментте 2 жаңа «ойыншы» пайда болды.

³ мерзімділік талабына сәйкес келетін депозит - шарттың талаптары бойынша Әдістемеде көзделген ең төменгі айыппұлдан кем емес мөлшерде мерзімінен бұрын алу үшін айыппұл салатын белгіленген сыйақы мөлшерлемесімен депозит.

Осылайша, 1 ірі және 1 орта банк мерзімді депозиттерді толықтырумен тартуды шешті.

Банк сайттарында толықтыру құқығынсыз мерзімді депозиттерді тарту туралы ақпарат жоқ.

2-график. Толықтыру құқығы бар мерзімді салымдар бойынша банктер ұсынатын мөлшерлемелер (2025 ж. шілде)

Жинақ депозиттер

Жинақ депозиті — депозит мерзімі ішінде өз ақшасын салуды және пайдаланбауды жоспарлағандарға жарамды қайтарылмайтын депозит.

Икемділік: мерзімінен бұрын алудың қатаң шарттары (ішінара мерзімінен бұрын алуға жол берілмейді, тек Шартты толығымен бұзу және сыйақыны толығымен жоғалту арқылы, ақша беру – 30 күннен кейін).

Табыстылық: депозиттер арасындағы ең жоғары сыйақы мөлшерлемелері.

Мақсаты: ірі сатып алулар үшін қаражат жинау.

Жинақ депозиттері толтыруға болатын және депозит мерзімі ішінде толтыруға болмайтын деп бөлінеді.

Толықтыру құқығы бар жинақ депозиттер

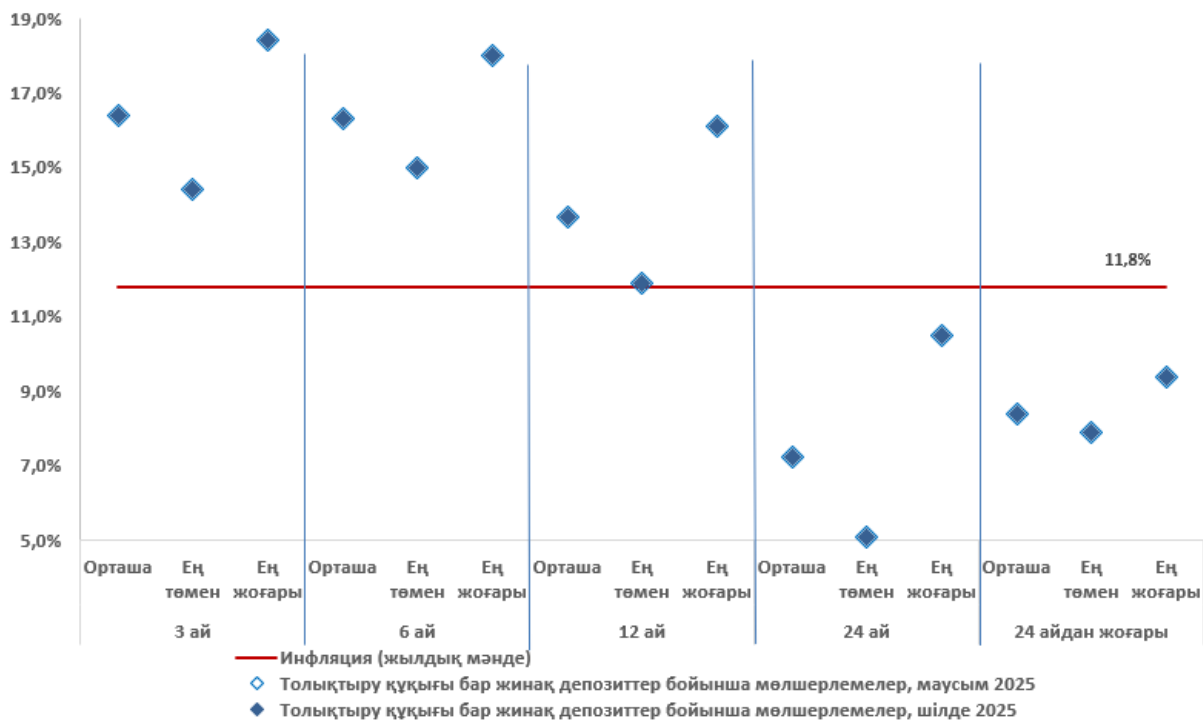
Банк сайттарының жүргізілген мониторингіне сәйкес 10 банк жинақтау депозитін толтыру құқығымен орналастыруды ұсынады және 2025 жылғы шілдеде 2025 жылғы маусыммен салыстырғанда да өзгерістер байқалмайды.

Сонымен қатар, шілдедегі сыйақы мөлшерлемелерін 2025 жылғы қаңтардағы сыйақы мөлшерлемелерімен салыстыра отырып, олардың 7 айда қаншалықты өскенін анық көруге болады:

Толықтыру құқығы бар жинақ депозиттер															
Көрсеткіштер	Қаңтар 2025					Шілде 2025					п.т. өзгерістер				
	3 ай	6 ай	12 ай	24 ай	24 айдан жоғары	3 ай	6 ай	12 ай	24 ай	24 айдан жоғары	3 ай	6 ай	12 ай	24 ай	24 айдан жоғары
орташа мөлшерлеме	14,8	15,8	13,4	7,2	8,4	16,4	16,3	13,7	7,2	8,4	1,54▲	0,5▲	0,3▲	0,0	0,0
ең төменгі мөлшерлеме	14,3	14,9	11,2	5,1	7,9	14,4	15,0	11,9	5,1	7,9	0,1▲	0,1▲	0,7▲	0,0	0,0
сыйақының ең жоғары мөлшерлемесі	16,0	16,5	16,1	10,5	9,4	18,4	18,0	16,1	10,5	9,4	2,4▲	1,5▲	0,0	0,0	0,0

Кестеден көріп отырғаныңыздай, өзгерістер 3-12 айдың қысқа мерзімінде болды, 24 ай мерзімде және 24 айдан астам сыйақы мөлшерлемелері сол деңгейде қалады. 2025 жылғы шілдедегі ең жоғары мөлшерлеме 3 айға 18,4% құрайды, ал қаңтарда ол 6 айға 16,5% құрады, бұл ретте 2025 жылғы қаңтарда да, шілдеде де ең төменгі мөлшерлеме 24 айға 5,1% құрады.

3-графика. Толықтыру құқығы бар жинақ салымдар бойынша банктер ұсынатын мөлшерлемелер (2025 ж. шілде)

Толықтыру құқығы жоқ жинақ депозиттер

12 банк қаражатты толықтыру құқығы жоқ жинақ депозиттерге орналастыруды ұсынады.

2025 жылдың шілдесінде келесі өзгерістер болды:

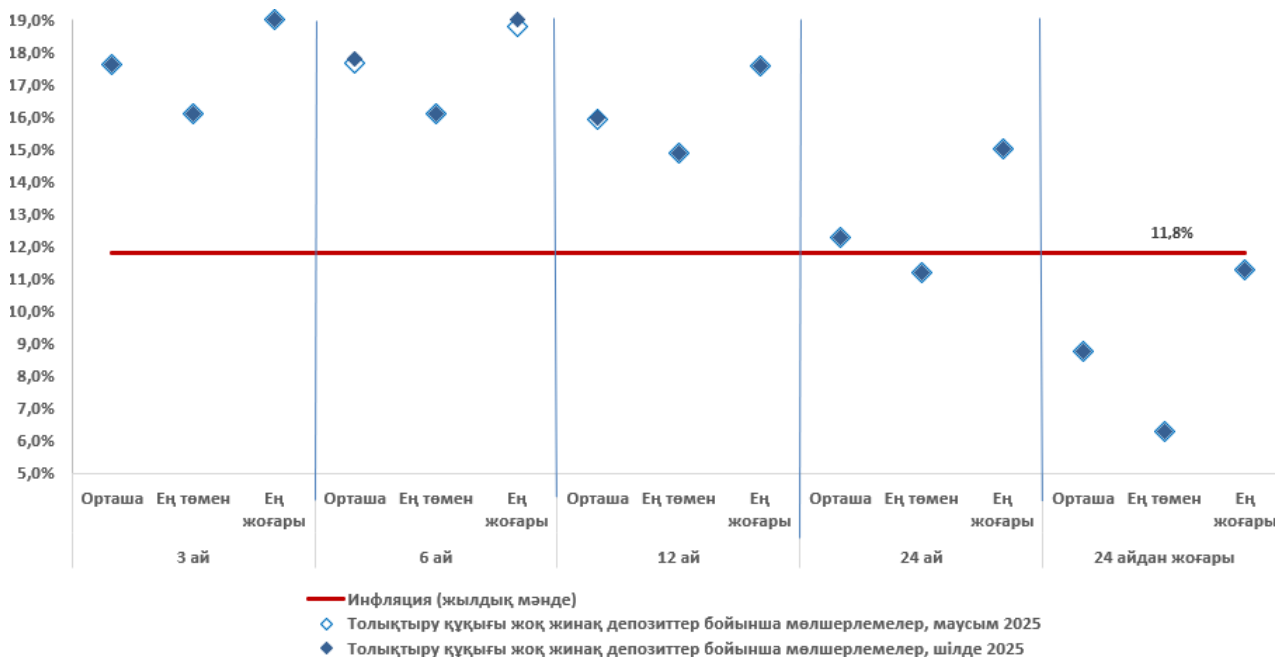
- ▲ 2 кіші банк (активтерінің мөлшері бойынша нарықта алатын үлесі қоса санағанда 3%-ға дейін) - депозиттер бойынша сыйақы мөлшерлемесін 6 және 12 ай мерзімде арттырды әрқайсысы 0,5 п.т.;
- ▲ 2 кіші банк 6 ай мерзімде мөлшерлемені көтерді. 1,0 п.т.

Егер жинақ депозиттері бойынша сыйақы мөлшерлемелері толықтыру құқығынсыз қалай өзгергенін қарастыратын болсақ, онда банктер сыйақы мөлшерлемелерін 12 айға дейінгі мерзімде (қоса алғанда) қайта қарағаны байқалады:

Толықтыру құқығы жоқ жинақ депозиттер															
Көрсеткіштер	Қаңтар 2025					Шілде 2025					п.т. өзгерістер				
	3 ай	6 ай	12 ай	24 ай	24 айдан жоғары	3 ай	6 ай	12 ай	24 ай	24 айдан жоғары	3 ай	6 ай	12 ай	24 ай	24 айдан жоғары
орташа мөлшерлеме	16,8	17,3	15,7	12,3	8,8	17,6	17,8	16,0	12,3	8,8	0,8▲	0,4▲	0,3▲	0,0	0,0
ең төменгі мөлшерлеме	16,0	16,1	13,6	11,2	6,3	16,1	16,1	14,9	11,2	6,3	0,1▲	0,0	1,3▲	0,0	0,0
сыйақының ең жоғары мөлшерлемесі	17,5	18,5	17,6	15,0	11,3	19,0	19,0	17,6	15,0	11,3	1,5▲	0,5▲	0,0	0,0	0,0

Мысалы, 2025 жылдың қаңтарындағы ең жоғары мөлшерлеме 6 айға 18,5% құрады, ал шілдеде ең жоғары мөлшерлеме 3 және 6 айға 19% құрайды.

4-графика. Толықтыру құқығы жоқ жинақ салымдар бойынша банктер ұсынатын мөлшерлемелер (2025 ж. шілде)

Пайыздық мөлшерлемесі құбылмалы депозиттер

Пайыздық мөлшерлемесі құбылмалы депозиттер — бұл пайыздық мөлшерлемесі белгіленбеген және шарттың қолданылу мерзімі ішінде өзгеруі мүмкін салымдар. Құбылмалы мөлшерлеменің өзі екі компоненттің қосындысы ретінде анықталады: базалық көрсеткіш және пайыздық спрэд. Мөлшерлеменің өзгеруі әдетте Ұлттық Банктің базалық мөлшерлемесі немесе инфляция көрсеткіші сияқты белгілі бір базалық көрсеткішпен байланысты. Пайыздық спрэдтің шамасын банк шарт жасасу кезінде белгілейді және салым мерзімін ұзарту кезінде пайыздық спрэд мөлшерінің ұлғаю жағдайларын қоспағанда, өзгертуге жатпайды.

Икемділік: банктік салым шартының талаптарына байланысты.

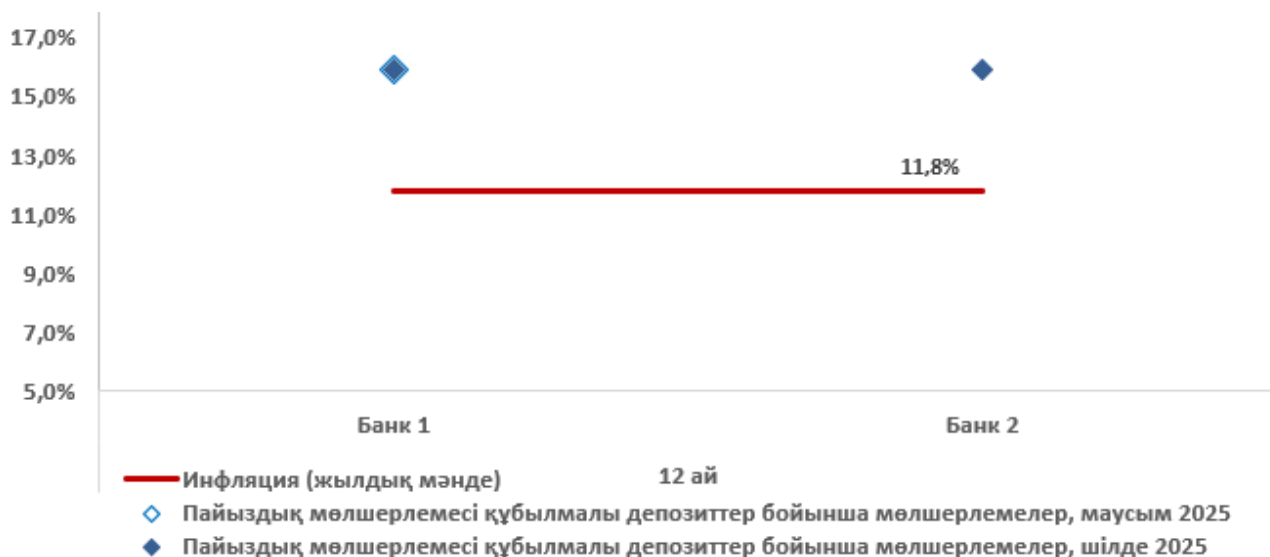
Табыстылық: табыстылық тұрақты емес. Базалық көрсеткіштің өсу кезеңінде (мысалы, инфляцияның өсуі немесе базалық мөлшерлеме), өзгермелі сыйақы мөлшерлемесі жоғары кірістілікке мүмкіндік береді. Егер базалық көрсеткіштің мәні төмендесе, онда сыйақы мөлшерлемесі де төмендейді. Салымшы нарықтағы жағдайдың қалай дамидынына сенімді бола алмайды.

Мақсаты: жаңа салымдар ашуды қажет етпестен нарықтағы ағымдағы жағдайлармен салыстырылатын кірістілікке ие болғысы келетін салымшылар үшін қолайлы.

Өзгермелі сыйақы мөлшерлемесі бар депозиттер қазақстандық нарық үшін жаңа өнім болып табылады, 2024 жылғы қарашадан бастап тек 1 банк осындай

депозиттерді қабылдаумен айналысқан. Алайда, 2025 жылдың шілдесінде жағдай өзгерді: тағы 1 банк (активтерінің мөлшері бойынша нарықта алатын үлесі қоса санағанда 3%-ға дейін) өз қатарына өзгермелі сыйақы мөлшерлемесі бар өнімді енгізіп, клиенттерге депозиттің осы түрін ұсынатын банктердің жалпы санын 2-ге дейін арттырды. Қазіргі уақытта сыйақы мөлшерлемесі мен пайыздық спред екі банкте де бірдей және 15,9% (ЖТСМ) және -1,75 (теріс спред) құрайды.

5-графика. Пайыздық мөлшерлемесі құбылмалы депозиттер бойынша банктер ұсынатын мөлшерлемелер (2025 ж. шілде)

Тұжырымдар

Банктер сайттарының мониторингі көрсеткендей, қазіргі уақытта банктер сыйақы мөлшерлемелерін жоғары деңгейде тіркеді және оларды онша белсенді түрде көтермейді, бірақ бұл ретте нүктелік өсімдер негізінен акциялық ұсыныстар бойынша орын алуда. Сонымен, кейбір банктер өз клиенттеріне депозитті келесі шарттар бойынша жоғары пайызбен орналастыруды ұсынады: клиент осы банктің картасына жалақы алады немесе салымшы банктің жаңа клиенті болып табылады, сонымен қатар егер депозит мобильді қосымшада ашылған болса, жоғары мөлшерлемені ұсынатын банктер де бар. Нәтижесінде екі тарап та акциялық ұсыныстардан ұтады: клиент жоғары сыйақы мөлшерлемесін алады, ал банк өзінің цифрлық және жалақы жобаларын дамытады.

Бұл мониторингте біз жыл басымен салыстырғанда барлық сегменттер бойынша сыйақы мөлшерлемелері қалай өзгергенін қарастырдық. Осы салыстыру негізінде банктер негізінен мерзімсіз депозиттер мөлшерлемесін өзгертті деген қорытынды жасауға болады. Сонымен, 7 айдағы орташа мөлшерлеме. 0,7 п.т. өсіп, 15,1% құрады. Егер жинақ депозиттерін толтыру құқығымен және құқығынсыз қарастыратын болсақ, онда банктер екі жағдайда да сыйақы мөлшерлемесін 3-12 ай қысқа мерзімде арттырды. Нәтижесінде толықтыру құқығымен жинақ депозиттері бойынша ең жоғары мөлшерлеме жыл басынан бері 2,4 п.т. өсті және 18,4% құрады. Толықтыру құқығынсыз жинақ депозиттері бойынша өсім 1,5 п.т. құрады, ал ең жоғары пайыздық мөлшерлеме 19,0% құрады.

Толықтыру құқығымен мерзімді депозиттер ең аз өзгеріске ұшырады, бірақ бұл ретте 7 ай ішінде 2025 жылы +2 жаңа «ойыншы» пайда болды, олардың бірі 18% сыйақы мөлшерлемесін ұсынады.

Өзгермелі сыйақы мөлшерлемесі бар депозиттерге келетін болсақ, олар жыл басынан бері 0,9 п.п. өсті және қазір 15,9% құрайды, сондай-ақ шілде айында сегмент тағы бір банктің ұсынысымен толықтырылды.

Қазақстандағы инфляция 2025 жылғы шілдедегі 11,8% құрады, нәтижесінде инфляцияның ағымдағы деңгейі мен нарықтағы ұсынылатын сыйақы мөлшерлемелерінің арақатынасы теңгелік салымдар бойынша нақты табыстылықты қамтамасыз етеді. Ал ҚДКБҚ кепілдігінің болуына байланысты депозиттер азаматтардың жинақтарын сақтау және ұлғайту үшін тартымды және қолжетімді қаржы құралы болып қала береді.

ҚДКБҚ кепілдік берілген өтем сомасы депозиттің түрі мен валютасына байланысты және мынаны құрайтынын хабарлайды:

теңгелік жинақ салымдар (депозиттер) бойынша – **20 млн теңгеден;**

теңгедегі өзге салымдар, шоттар, карточкалар бойынша – **10 млн теңгеден;**

шетел валютасындағы шоттар, карточкалар ж/е салымдар бойынша – **5 млн теңгеден** асырылмайды.

Егер салымшының бір банкте әрқалай валютада әртүрлі бірнеше салымы бар болса, сол банк лицензиясынан айырылған жағдайда Қор әрбір салым бойынша белгіленген максималды кепілдік сомасын ескере отырып, салымшыға жиынтық кепілді өтем төлейді. Бірақ оның мөлшері 20 млн теңгеден асырылмайды.